

dr hab. Maciej Pabich
Dziedzina – sztuki muzyczne
Dyscyplina – instrumentalistyka
Akademia Muzyczna im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu
Wydział Instrumentalny

Poznań, dnia 25.05.2025

RECENZJA PRACY DOKTORSKIEJ

Pani mgr Anny Wielgus-Nowak

Zleceniodawca recenzji:

Rada do Spraw Dyscypliny – Sztuki Muzyczne Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie.

Dotyczy:

Uchwały nr 12/2025 Rady do Spraw Dyscypliny – Sztuki Muzyczne Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie z dnia 24 lutego 2025 roku w sprawie wyznaczenia mojej osoby jako recenzenta w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora mgr Annie Wielgus-Nowak w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie artystycznej: sztuki muzyczne na podstawie art. 190 ust. 2 ustawy o szkolnictwie wyższym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.) oraz § 19 ust. 1 Regulaminu przeprowadzania postępowań w sprawie nadania stopnia doktora w Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie, (Załącznik do Uchwały nr 21/2023 Senatu AMKP z dnia 21 września 2023 roku)

Do pisma z dnia 21.03.2025 roku informującego mnie o wszczęciu przez Radę do Spraw Dyscypliny – Sztuki Muzyczne przewodu doktorskiego mgr Anny Wielgus-Nowak i wyznaczeniu mnie recenzentem jej pracy doktorskiej dołączono dokumentację przewodową oraz kopię Uchwały o wyznaczeniu recenzentów.

Złożona przy wniosku dokumentacja została przez Kandydatkę prawidłowo przygotowana.

Ocena pracy doktorskiej:

Praca doktorska mgr Anny Wielgus-Nowak pt. *Problematyka wykonawczo-interpretacyjna w utworach na duet fortepianowy Aleksandra Tansmana* składa się z dzieła artystycznego oraz jego opisu. Wykonawcy: Novi Piano Duo w składzie: Anna Wielgus Nowak oraz Grzegorz Nowak. Nagranie zrealizowano w Sali Koncertowej Filharmonii Świętokrzyskiej im. Oskara Kolberga w Kielcach 5-6 kwietnia oraz 30 października – 1 listopada 2023 roku przez Dux Recording Producers. Reżyser nagrania – Małgorzata Polańska.

Ocena dzieła artystycznego

Doktorantka zarejestrowała na CD następujące utwory na dwa fortepiany Aleksandra Tansmana:

- *Le train de nuit* na dwa fortepiany
- *La Grande Ville* na dwa fortepiany
- *Fantaisie sur les valse de Johann Strauss* na dwa fortepiany
- *Trois Fugues* na dwa fortepiany
- *Introduction et fugue* na dwa fortepiany

Nagranie od początku przykuwa uwagę słuchacza poprzez swoją energię i bogatą paletę środków wykonawczych. Duet fortepianowy *Novi Piano Duo* to już uznani i docenieni w świecie muzycznym artyści. To dojrzały, nagradzany i wszechstronny duet, ceniony za ciekawe interpretacje i umiejętność zanurzenia się w różne stylizacje – od muzyki klasycznej przez romantyzm aż po współczesność.

Interpretacja *Le train de nuit* wciąga słuchacza bez reszty w świat muzyczny kompozytora. Imponuje bogactwo środków wyrazu, jakimi dysponują oboje pianiści. Uwagę zwraca też umiejętność operowania czasem, co w tej muzyce nie jest łatwe. Artyści zdają się wręcz żonglować nastrojami, co świadczy o najwyższym poziomie pianistyki, a także spójności duetu.

W wykonaniu Suity *La Grande Ville* sporo satysfakcji sprawiła mi łatwość, z jaką *Novi Piano Duo* bawi się tanecznością zawartą w wymagającej i gęstej fakturze kompozycji A. Tansmana. Zwraca także uwagę zgrabne przechodzenie do nowego tempa w trakcie interpretacji każdego utworu. Słuchacz czuje się jakby „prowadzony za rękę” przez muzycznych przewodników. Chciałbym także podkreślić znakomite „czucie” przez artystów charakteru i klimatu tańców, które kompozytor umieszcza w swoim dziele. Pragnę także zaznaczyć, że gęsta, akordowa faktura, jaką posługuje się kompozytor, bardzo łatwo może się przyczynić do uzyskania efektu ociężałości pod palcami niedoświadczonego pianisty. W interpretacji

Novi Piano Duo utwór ten imponuje taneczną lekkością i jednocześnie głęboką dźwiękową przestrzenią, właśnie dzięki umiejętnemu operowaniu techniką akordową.

Fantaisie sur les valse de Johann Strauss pod palcami pianistów ujmuje wdziękiem i lekkością, jakby nie istniały dla nich jakiegokolwiek trudności pianistyczne. Być może chciałoby się jeszcze więcej zabawy kontrastami dynamicznymi, tudzież większej śmiałości w operowaniu czasem (*rubato*), lecz jest to tylko subiektywne odczucie słuchacza.

Wykonanie przez *Novi Piano Duo Trois Fugues* jest według mnie potwierdzeniem wysokich umiejętności pianistycznych obojga artystów. Na szczególne uznanie zasługuje przejrzysta i wyrazista artykulacja, która w moim mniemaniu jest kluczowym elementem warunkującym ukazanie bogactwa i urody faktury polifonicznej.

Płytę wieńczy *Introduction et Fugue*, utwór będący prawdziwym sprawdzianem dla zespołowej precyzji i muzycznej wyobraźni. Novi Piano Duo imponuje tu szczególnie mistrzowskim budowaniem formy – napięcie narasta w sposób organiczny, z pełnym wyczuciem dramaturgii. Szczególne uznanie budzi także przejrzystość faktury – mimo gęstej, kontrapunktycznej tkanki muzycznej, polifonia pozostaje całkowicie czytelna. Artyści z wielką precyzją różnicują plany brzmieniowe, zachowując jednocześnie naturalność i muzyczny oddech. To wykonanie, w którym umiejętności pianistyczne idą w parze z głębokim rozumieniem stylu dzieła i emocjonalnym zaangażowaniem.

Reasumując, *Cosmopolite* to dzieło artystyczne, które w pełni ukazuje sztukę i muzyczną dojrzałość Doktorantki. Starannie dobrany repertuar, znakomite wycucie formy oraz wyrafinowana praca nad brzmieniem i fakturą czynią z tej płyty pozycję wartą szczególnej uwagi. To nie tylko pokaz wysokiego poziomu warsztatowego obojga pianistów, ale przede wszystkim świadectwo ich głębokiej wrażliwości artystycznej i dojrzałego spojrzenia na muzykę.

Ocena opisu dzieła artystycznego

Opis dzieła artystycznego pani mgr Anny Wielgus-Nowak jest próbą przybliżenia sylwetki i scharakteryzowania twórczości Aleksandra Tansmana, wybitnego polskiego kompozytora XX wieku. Praca pisemna składa się ze wstępu, następnie interesującego rysu biograficznego kompozytora a także przedstawienia jego poglądów i założeń artystycznych, oraz przedstawienia twórczości na dwa fortepiany *Zasadnicza* i najbardziej obszerna część dysertacji to dogłębna analiza zawartych na CD dzieł. Całość pracy dopełnia zakończenie i bibliografia.

Na uznanie zasługuje wyraźne zaangażowanie i wnikliwość Doktorantki, która w interesujący sposób analizuje i przybliża czytelnikowi język muzyczny A. Tansmana z perspektywy wykonawcy, co uważam za niezwykle cenne. Nie ulega wątpliwości, że Pani mgr Anna Wielgus-Nowak w opisie dzieła artystycznego wnosi znaczącą wartość do kultury muzycznej, ukazując rangę i znaczenie artystyczne dzieł A. Tansmana na dwa fortepiany, używając odpowiednich narzędzi badawczych i wyciągając właściwe wnioski. Równie ważnym celem pracy doktorskiej pani Anny Wielgus-Nowak jest niewątpliwie zachęcenie pianistów do zapoznania się z dziełami A. Tansmana i włączenia ich do repertuaru, co w moim odczuciu

udaje się Doktorantce w całej rozciągłości. Jej pasja, wnikliwość i niezaprzeczalna atencja do wykonywanej i opisywanej muzyki nie pozostawiają odbiorcy obojętnym.

Konkluzja

Z uwagi na niezaprzeczalną wartość spuścizny kompozytorskiej Aleksandra Tansmana, a także nieukształtowaną jeszcze tradycję wykonawczą tych utworów uważam, że Doktorantka sprostала zadaniu, które postawiła sobie w założeniach pracy doktorskiej. Dzieło artystyczne i jego opis tworzą spójną całość i wnoszą niewątpliwie znaczący wkład w kulturę muzyczną. Praca doktorska pani mgr Anny Wielgus-Nowak tj. dzieło artystyczne oraz jego opis może stanowić cenne źródło wiedzy o niezwykle wartościowym kompozytorze XX wieku.

W mojej opinii Doktorantka posiada umiejętności do prowadzenia dalszej samodzielnej działalności artystycznej i naukowej i spełnia wymagania art. 187 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.. U. 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.)

Pracę doktorską Pani mgr Anny Wielgus-Nowak przyjmuję.

Małgorzata Paluch